

Vyhodnocení plemenné knihy Český sportovní pony za rok 2022

Vznik plemenné knihy Český sportovní pony souvisel s podchycením koni kategorie pony (do 149 cm) chovanými na území naší republiky. Do vzniku PK ČSP v roce 2000 byl chov poníků neorganizovaný. Chovatelé nerespektovali plemenářský zákon. I když plemenářské podniky vlastnily licencované plemenné hřebce kategorie pony (převážně u importů) chovatelé je na své klisny připouštěli sporadicky. Vznik plemenné knihy ČSP souvisel s potřebou využít pro chov klisny chované na našem území desítky let a prověřené v užitkových a charakterových vlastnostech – konstituční tvrdost, skromnost, ochota k práci a dobrým charakterem ve vztahu k člověku a k práci. Současně řešil problém černé plemenitby.

Vznik sekce malý sportovní kůň KVH 149 až 156cm chovatelsky sleduje dva cíle. Zajistit zápis a neponechat mimo plemenné knihy jedince z PK pony, kteří mají KVH nad 149cm, což v důsledku variability původního mateřského materiálu nelze vyloučit. Dále možnost zajistit chovatelské využití klisen z existujících teplokrevných plemenných knih (ČT, CS, MK, KK), kteří požadované KVH svých PK nedosahují. Zde stejně jak u sekce pony je mottem potřeba zachovat v potomstvu užitkové a hlavně charakterové vlastnosti v našich podmínkách po generace chovaného koně.

Cílem **šlechtění** v plemenné knize Český sportovní pony je všestranně využitelný poník jezdeckého typu s tvrdou konstitucí, dobrou krmitelností, dlouhověký, nenáročný a odolný proti vnějším vlivům. Konstituce musí umožňovat celoroční pastevní chov s ustájením i v lehkém přístřešku. Pro chov a odchov poníků není nutné individuální ustájení v boxech.

Při výběru jedinců do plemenitby je mimo exteriérové a výkonnostní vlastnosti kladen důraz na dobrý charakter a ochotu k práci.

Známka za charakter se stala limitní pro zařazení hřebců a klisen do plemenitby a je součástí zápisového listu. U jiných plemenných knih koní vedených v České republice tato známka požadována není.

Zkoušky výkonnosti, vznik sekce Malý sportovní kůň a chovatelské změny v Řádu plemenné knihy - v počtu požadovaných známých generací při zápisu do plemenných knih a změny podmínek pro zařazení hřebců a klisen do Alceleračního programu – jsou vytvořeny pro vyšší stupeň selekce.

Český sportovní pony je určen především pro sport dětí a mládeže na všech výkonnostních úrovních. Poníci sekce Malý sportovní kůň jsou vhodné i pro sport dospělých jezdců. Sportovní soutěže pro koně sekce Malý sportovní kůň v rámci PK ČSP nejsou dosud samostatně vypisovány. Koně sekce malý sportovní kůň i pony startují ve sportovních soutěžích společně s ostatními plemeny koní. Z iniciativy předsednictva ČSP a české jezdecké federace jsou požadavky na pořádání samostatných soutěží. Prvním krokem je samostatné vyhodnocování kategorie MK v otevřených soutěžích pro velké koně.

Početní stavy ČSP jsou po několik let přibližně na stejné úrovni. PK ČSP svou uzavřeností neprovádí hromadné zápisy hřebců a klisen z cizích plemenných knih. Do PK ČSP přijímá z těchto PK jen chovatelsky či sportovně prověřené jedince.

Aktuálně registrujeme **61** plemenných hřebců s oprávněním k plemenitbě v rámci PK ČSP. V jednotlivých oddílech plemenné knihy ČSP je zapsáno celkem **789** klisen.

Počty koní v PK ČSP

Rok	Hřebci v chovu	Klisny v chovu	Celkem
-----	----------------	----------------	--------

2009	48	675	727
2010	42	691	733
2011	51	698	749
2012	44	649	693
2013	69+6(MK)	643+49(MK)	767
2014	71+6(MK)	634+57(MK)	768
2015	74+5(MK)	643+60(MK)	782
2016	69+5(MK)	660+64(MK)	798
2017	68+4(MK)	675+68(MK)	815
2018	71+3(MK)	682+66(MK)	822
2019	60+3(MK)	699+70(MK)	832
2020	62+3(MK)	704+73(MK)	842
2021	59+2(MK)	715+71(MK)	847
2022	59+2(MK)	718+71(MK)	850

Plemenní hřebci

Počet hřebců je vzhledem k velikosti populace dostatečný. Dne 20.2.2022 v ZH Písek, proběhl další předvýběr hřebců do plemenitby, kde byl předvybrán Orion AS po Oswald HF ze Sely po 3479 Dukát z chovu Ranče Lhota pana Jozefa Suchánka v majetku Hřebčina HF Velké Hoštice. Ve zkouškách výkonosti uvedený hřebec obdržel známku 8,1; bodů. Taktéž byl zařazen do PK hřebec Fawn Tray po Golden Ray z Tracy po Del Aifr z chovu Adolfa Odložila a v majetku ing. Jitky Matějčkové ze Zábřeha, jenž obdržel známku za výkonostní zkoušky 7,63 bodů. Dále byl zařazen hřebec Diamondczech Full Moon po Diamant 414 z matky Kilpatrick Rose po Spiddall Playboy z chovu a v majetku ing. Michaely Pavlisové ze Straškova. Tento hřebec obdržel známku za výkonostní zkoušky 8,4 bodů

Dále v letošním roce byl zařazen do plemenitby hřebec 3021 Laman po Royal Šaman z matky VP – 7 Bujná po 348 Banco plemene SŠP z chovu Anonína Žitniaka ze Slovenska a v majetku Petry Vymětalíkové. Dalším zařazeným byl 2547 Tyron Beri, po 695 Schoenbrunn Tygr z matky 25/37 Ráchel po 920 Bonsay, z chovu a v majetku Svatavy Richtrové z Třebčic u Nepomuku, který byl zařazen na základě podmínek, které již splnil ve své mateřské plemenné knize. Jako další byl na základě vlastní výkonosti v disciplíně spřežení zařazen hřebec 3044 Sarkan plemene slovenský teplokrevník po 1760 Diamante z Victory po 2073 Semiramis B. Z chovu slovenské firmy DULIVERS s.r.o. a v majetku Petra Vlašice z Ladné. Zařazování plemeníků z jiných plemenných knih podléhá souhlasu Rady plemenné knihy a snahou je zařazovat hřebce nejméně s vlastní sportovní výkoností. U importovaných hřebců je požadována i výkonost potomků.

Plemenné klisny

V roce 2022 bylo do PK zařazeno 41klisen. Z toho 7 klisen po úspěšném absolvování výkonostních zkoušek. Průměrné hodnocení klisen bylo 8,02 bodů.

Počty klisen na ZV

Rok	ZV pod sedlem	ZV v zápřeži	Celkem
2009	0	0	0
2010	4	2	6
2011	7	7	9
2012	2	0	2
2013	1	7	8
2014	7+3(MK)	3	13
2015	5+1(MK)	6	12
2016	4	7	11
2017	7	7	14
2018	9	2	11
2019	9	3	12
2020	9+1(MK)	4	14
2021	11	6	17
2022			7

Národní šampionát

V roce 2022 proběhl Národní Šampionát ve Velkých Hošticích u Opavy. Předvedeno bylo 67 poníků. Šampionem výstavy se stal sedmnáctiletý plemenný hřebec 2370 Orchid's Romario II po Brandy III z Orchid's Hayata po Marnehoeve's Everest z chovu Mw C.van de Laar a v majetku Adama Moštěka.

Sport

Svaz chovatelů ČSP pořádá již tradiční Vozatajský pohár SCHČSP. Chovatelskou soutěž otevřenou pro všechny koně.

Koně plemene ČSP se účastní i všech ostatních sportovních disciplín jezdeckého sportu, až po úroveň MČR, nebo také na mezinárodní úrovni .

Propagace plemene

Většinu informací chovatelé nalezou na webových stránkách Svazu chovatelů ČSP <http://www.cspony.estranky.cz/> a ASCHK ČR www.aschk.cz. Dále jsou zveřejňovány v médiích, především časopise KONĚ, Jezdectví apod. a specializovaných serverech Equichannel, Distanc aj.

Vyhodnocení ŠP

Nadále i v roce 2022 se svaz ČSP zaměřil na využití koní zapsaných v sekci ČSP malý kůň (MK). Ve vozatajských soutěžích Poháru ČSP je již trvale povolen start koním do 156cm KVH zapsaných do obou sekcí ČSP (pony a MK), ale také všem ostatním koním napříč všemi plemeny ,či typy s KVH do 156cm.

Pořadatelům parkurových, drezúrních a soutěží všestrannosti je doporučováno vypisování soutěží pro koně do KVH do 156 cm a nadále se jedná se zástupci ČJF o otevření oficiální kategorie MK a tím SCH-ČSP požaduje samostatné vyhodnocování MK v soutěžích pro velké koně s následnou možností vyhodnocení sportovních výsledků na koně zapsané do ČSP obou sekcí Pony i MK.

V případě startů koní do 156cm v soutěži společně s ostatními doporučuje svaz ČSP jejich samostatné vyhodnocení, při účasti 3 a více koní v soutěži.

Vyhodnocení je součástí šlechtitelské programu při zpracování výsledků pro kontrolu užítkovosti.

V rámci šlechtění svaz ČSP povoluje zapouštění klisen sekce MK vybranými teplokrevnými hřebci působícími v chovu ČSP.

Zpracoval:

Aleš Fiala, Lucie Odložilová